

Begravelse i tid og rum

Hvilket klassetrin?

3. - 4. klasse	
5. - 6. klasse	X
7. - 9. klasse	

Forløbets omfang?

Kort forløb (1-4 lektioner)	
Mellemlangt forløb (5-8 lektioner)	X
Langt forløb (9+ lektioner)	

NB! 1 lektion = 45 min.

Hvilke kompetenceområder dækker forløbet i historie?

Det lokale, regionale og globale	
Familie og fællesskaber	
Historiekanon	X
Historisk bevidsthed	
Historiske fortællinger	
Historiske problemstillinger	X
Historiske problemstillinger og løsningsforslag	
Historiske scenarier	X
Historiske spor	
Kildeanalyse	
Konstruktion og historiske fortællinger	
Kronologi	
Kronologi, brud og kontinuitet	
Livsgrundlag og produktion	
Principper for overblik	
Samfund	
Sprog og skriftsprog	

Hvilke kompetenceområder dækker forløbet i kristendomskundskab?

Livsfilosofi	
Etik	
Trosvalg og livsytring	X
Sprog og skriftsprog	
Bibelen	
Fortællinger og livstydning	

Fortælling og kultur	
Kristendommens historie	
Kristne grundbegreber	
Kristne udtryk	

Indeholder forløbet følgende elementer?

Inddrager bevægelse	X
Tværfagligt forløb	X
Uden for skolen	(X)

Begravelse i tid og rum

Problemstilling

Hvad kan en ukendt faraos grav fortælle os om fortiden, og hvilke andre begravelsesritualer kan vi finde eksempler på?

Præsentation og begrundelse

Selvom vi i grunden ved meget lidt om Tutankhamon, så giver hans uberørte grav os stor indsigt i det gamle Egyptens begravelsesritualer og dermed de bagvedliggende overbevisninger om, hvad de gamle egyptere forestillede sig om efterlivet, men også om deres syn på mennesker, verdenen og guder som Faraos.

Forløbet vil i dens fulde længde give eleverne indsigt i mange forskellige begravelsesritualer og derigennem en forståelse af, hvordan disse er formet på tværs af tid og rum, og at de meget ofte ikke handler om religion, men tager udgangspunkt i menneskers forskellige levevilkår, og deraf forskellige behov.

Dette tværfaglige forløb i historie og kristendom om Tutankhamon er tiltænkt 5.-6. klasse, men modul 1 og 2 kan sagtens anvendes på 3.-4. classes niveau. Ønsker man derefter at arbejde videre med emnet kan det anbefales at I bruger forløbet "Det gamle Egypten" til 3.+4. klasse, der ligger frit tilgængeligt på HistorieLab.dk. Link til forløbet findes i materialeoversigten.

I modul 1-3 er der fokus på Tutankhamon. Tilsammen udgør de ca. 4 lektioner. Herefter er der i modul 4-6 fokus på begravelsesritualer i tid og rum. Til sammen udgør de ca. 4 lektioner. De første 4 lektioner tager udgangspunkt i historiefagets kompetencer, mens de sidste 4 lektioner tager udgangspunkt i såvel historiefaglige såvel som kristendomskundskabs kompetencer.

Kompetenceområde/-mål for historie

Kronologi og sammenhænge

Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder

- Historiekanon: Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse.

Kildearbejde

Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at gøre rede for fortolkninger af fortiden.

- Problemstillinger: Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger.
- Sprog og skriftsprog: Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål.

Historiebrug

Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum.

- Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden.

Kompetenceområde/-mål for historie

Livsfilosofi og etik

Eleven kan udtrykke sig nuanceret om den religiøse dimensions indhold og betydning ud fra grundlæggende tilværelsesspørgsmål og etiske principper.

- Eleven kan udtrykke sig om betydningen af trosvalg for menneskers handlinger og tydning af tilværelsen.

Kristendom

Eleven kan forklare, hvad kristendom er, og gengive hovedtræk i kristendommens historie, herunder folkekirkens betydning i Danmark.

- Eleven kan redegøre for betydninger af centrale symboler, ritualer, musik og salmer.

Materialer

- Kjær, Sidse: Den danske historiekanon, Sorry Sister 2020.

Link: <https://www.historiekanon.com/se-film-4000-f-kr>

- DR.DK/skole: Tutankhamon, børnenes verdenshistorie. Link:

<https://www.dr.dk/skole/mediaitem/urn:dr:mu:programcard:55dda2c76187a40634069dab>

- Landforeningen, Liv og død: Kistens historie

Link: <https://livogdoed.dk/temaer/kistens-historie/>

- Nationalmuseet: Mumien (6 afsnit), 2014

Links til de 6 afsnit:

Afsnit 1: <https://www.youtube.com/watch?v=VE2ELDA2pfc> 1:30 minutter

Afsnit 2: <https://www.youtube.com/watch?v=rEofc2u-MZI> 2:22 minutter

Afsnit 3: <https://www.youtube.com/watch?v=CX66uMYP4x0> 1:22 minutter

Afsnit 4: <https://www.youtube.com/watch?v=AdGIhihNY8> 1:49

Afsnit 5: <https://www.youtube.com/watch?v=TwzZv6vGnml> 1:59 minutter

Afsnit 6: <https://www.youtube.com/watch?v=ZYABIDt5jko> 0:44 minutter

- Koch Halskov, Sandra: Det gamle Egypten, HistorieLab,

Link: <https://historielab.dk/til-undervisningen/undervisningsforloeb/det-gamle-egypten/>

Lektionsplan: Begravelser i tid og rum

Lektionsplan				
Modul	Indholdsmæssigt fokus	Færdighedsmål	Læringsmål	Undervisningsaktivitet
1 (½ lektioner)	Introduktion til Tutankhamon	<p>Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse.</p> <p>Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger.</p>	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ formulere problemstillinger 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eleverne ser filmen "Tutankhamon" fra den danske historiekanon. ▪ Eleverne stiller evt. spørgsmål til filmen. Det kan være begreber, sammenhænge eller bare generelle nysgerrigheder. På baggrund af disse, kan klassen i fællesskab formulere nogle undringsspørgsmål eller problemstillinger. Disse skal gemmes og bruges senere.
2 (1½ lektion)	Arbejde med begreber til forforståelse	<p>Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse.</p> <p>Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål.</p>	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Udtrykke sig om faglige begreber ▪ Redegøre for grundlæggende viden om Tutankhamon ▪ Reflektere over spørgsmål vedr. Tutankhamon og de egyptiske begravelsesritualer 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Eleverne inddeles i grupper af ca. 4 elever. Hver gruppe skal have udleveret 18 begreber (bilag 1), der knytter sig til filmen om Tutankhamon. Se "Øvrige gode råd og kommentar" for lærervejledning i aktiviteten. ▪ I fællesskab gennemgås de ord, som eleverne ikke har kunnet forklare i deres grupper. Læreren skriver disse ord op på tavlen, således at alle grupperes ord er repræsenteret min. én gang. OBS: det er kun de ord, som de ikke selv har kunnet forklare i den enkelte gruppe, der skal skrives på tavlen. ▪ Lad eleverne selv forklare de ord de kan, når alle ordene er blevet skrevet på tavlen. Nogle elever i en gruppe kan måske forklare et ord, som en anden gruppe ikke kan. De sidste ord, som ingen af eleverne kan besvare, dækkes af læreren. ▪ Eleverne forfatter nu en kort redegørende tekst om Tutankhamon ud fra deres viden fra filmen og arbejdet med begreber. Vis dem evt. begreberne fra bilag 1 på smartboard, så de har dem til at støtte sig op ad. ▪ Eleverne leger sneboldkamp (se bilag 2)
3 (2 lektion)	Egyptisk begravelse og mumificering	Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger.	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forklare hvordan og hvorfor egypterne mumificerede 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se de 6 afsnit fra Nationalmuseet om mumier. Hold en lille pause mellem filmene og giv mulighed for, at eleverne kan stille spørgsmål, som du løbende besvarer. ▪ Lav "sandt eller falsk" (bilag 3a+3b). Aktiviteten er forklaret i "Øvrige gode råd og kommentar" ▪ Tag problemstillingerne fra modul 1 frem og se om I kan formulere flere. Forsøg derpå at besvare dem.

4 (1 lektion)	Begravelser som vi kender det i dag	Eleven kan redegøre for betydninger af centrale symboler, ritualer, musik og salmer (Kristendomskund.)	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redegøre for kristendommens nutidige begravelsesritualer ▪ Forklare kistens historie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tal med eleverne om begravelse i dag. Lad de elever, der har været til en begravelse beskrive, hvad der sker. Optimalt er det, hvis de har oplevet både jordpåkastelse og bisættelse. ▪ Lav et oplæg til eleverne om "kistens historie" med udgangspunkt i artiklen, der er linket til i materialeoversigten. ▪ Tal på klassen om, hvorfor vi overhovedet holder begravelser, hvorfor vi har brug for kister, og hvorfor der næsten altid er en præst, blomster og salmer involveret i en begravelse
5 (1 lektion)	Andre begravelsesritualer	Eleven kan udtrykke sig om betydningen af trosvalg for menneskers handlinger og tydning af tilværelsen. (Kristendomskund.)	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificere begravelsesritualer i tid og rum 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Læreren præsenterer eleverne for billederne i bilag 4. Du kan fx lægge dem over i en powerpoint og vise dem én efter én, mens I sammen forsøger at finde svar på, hvad billedet fortæller om: <ul style="list-style-type: none"> - synet på afdøde - synet på afdødes krop og sjæl - synet på døden - synet på livet efter døden ▪ Eleverne læser bilag 5 om begravelsesritualer. ▪ På klassen tales om ligheder og forskelle mellem de mange forskellige begravelsesritualer. Notater fra denne samtale på klassen gemmes til brug i modul 6.
6 (2-3 lektioner)	Lave produkt sammen	Eleven kan udtrykke sig om betydningen af trosvalg for menneskers handlinger og tydning af tilværelsen. (Kristendomskund.) Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål. Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden.	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Anvende viden om begravelsesritualer i tid og rum til at illustrere forskelle og ligheder ▪ Lave en tidslinje for begravelsesritualer gennem tiden 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Klassen skal nu samarbejde om at lave et fælles produkt, som både skal bestå af et kort over verdens religioner og en tidslinje. Begge dele kan med fordel forberedes af læreren. Herefter udarbejder eleverne i mindre grupper eller individuelt produktioner til produktionen: <ul style="list-style-type: none"> - Tekst om begravelsesritualer inden for henholdsvis jødedom, kristendom, islam, hinduisme og buddhisme, og egyptisk religion - tekst om synet på kroppen og hvad der sker efter døden inden for de fem religioner og egyptisk religion - en tidslinje der viser noget om, hvornår ritualerne er opstået, hvordan kistens historie har udviklet sig - overblik over ligheder og forskelle på begravelsesritualer - Tegninger af de forskellige begravelsesritualer - Illustrationer de selv laver, der viser hvordan man balsamerer både i dag og i det gamle Egypten - Andre forhold som eleverne selv er undersøgende overfor <p>Afslut forløbet med at lave små fremlæggelser om de enkelte dele i produktet, hvor eleverne gennemgår, hvad de har lavet. Eleverne bruger af billederne i bilag 4+5+6</p>

Forslag til:

Evalueringsformer

Forløbet er tilrettelagt med løbende evaluering i form af lege og skriveopgaver. Forløbet afsluttes med et fælles produkt til at samle historie og kristendom. Når forløbet er afprøvet på elever i april 2020 lægges der her på siden et eksempel op på, hvordan det færdige produkt kan se ud.

Nærområdet som læringsrum

Man kan besøge den lokale kirke for at se på grave og sammenligne dem med egypternes pyramider. Er der mulighed for at besøge en muslimsk eller jødisk gravplads, er det også helt oplagt at gøre det.

Øvrige gode råd og kommentarer

18 begreber

I modul 2 er der ca. afsat 20 minutter til at tale om 18 begreber, hvilket betyder, at eleverne skal være skarpe på opgaven og være præcise i forhold til hvilke ord, der skal i hvilken bunke. Det er derfor en rigtig god ide, at man inden aktiviteten gør opmærksom på opgavens formål og tidsrammen. Målet er at dele viden og finde frem til de ord, de ikke i fællesskab kan opnå viden om.

Eleverne trækker på skift et af ordene og fortæller de andre, hvad ordet betyder. Hvis de ikke ved det, må de andre i gruppen overtage. Hvis ingen ved, hvad ordet betyder, skal begrebet lægges i en særskilt bunke. Fortsæt indtil alle ord er gennemgået, og der dermed er to bunker: En med ord, som de har hjulpet hinanden med at forstå, og en bunke med ord, som de ikke kan.

Sandt eller falsk

Sandt eller falsk er en god og nem måde at evaluere en klasse på, for at følge op på den viden, de har erhvervet. Du skal printe bilag 1 i et antal der svarer til, at den enkelte elev kan få ét grønt skilt og ét rødt skilt. Du kan med fordel laminere dem og gemme dem, så du kan bruge dem i andre forløb. Bilag 2 indeholder de spørgsmål, som eleverne skal besvare inkl. det rigtige svar. Aktiviteten forløber således, at eleverne får kortene udleveret og læreren læser et udsagn op. Eleverne skal løfte enten "sandt" eller "falsk" op. Når alle har gjort det, giver læreren det rigtige svar. Du kan vælge at uddybe eller kommentere på svarene, fx hvis mange har svaret forkert, eller du kan få en elev til at forklare.

Bilag 1: Begreber

Kongernes dal	skrivere
pyramider	købmænd
gravrøvere	præster
slaver	soldater
bønder	farao
arbejdere	samfundsstruktur
håndværkere	mysterium
kunstnere	arkæolog
sarkofag	forbandelse

Bilag 2: Sneboldkamp

Print spørgsmålene herunder ud på hvert sit stykke hvidt papir og fold dem efterfølgende sammen til små "snebolde". Skriver du spørgsmålene i hånden kan du kan sagtens anvende papir, der ellers er kasseret i skraldespanden for at reducere papirspild. Blot sørg for, at eleverne nemt kan se, hvad på papiret, der er deres opgave/spørgsmål fx ved at skrive med rødt. Der skal være ét stykke papir pr. elev. Har du mere end de 12, der er opgivet her, laver du blot nogle duplikater af nogle af spørgsmålene, så det passer med antallet af elever. Har I også tidligere arbejdet med forløbet "Det gamle Egypten", kan du også selv formulere spørgsmål fra dette forløb, som så fungerer som repetition.

Hvor mange år siden er det cirka, at Tutankhamon døde?

Hvorfor ved man ikke helt præcist, hvad Tutankhamon døde af?

Hvorfor blev Tutankhamon mumificeret?

Hvor blev Tutankhamon begravet?

Hvor er andre faraoer før Tutankhamon blevet begravet?

Hvorfor var skrivere mon højere placeret end håndværkere?

Hvorfor er præster og soldater vigtigere for et land end bønder?

Hvad er en arkæologs vigtigste opgaver?

Hvorfor tror du, at faraoerne havde så mange værdifulde ting med i graven?

Hvordan kan en grav som Tutankhamons give os af viden om fortiden?

Hvorfor tror du, at man brugte så meget energi og mange penge på at bygge pyramider til døde faraoer?

Hvorfor var Tutankhamons grav så vigtig?

Bilag 3a: Sandt eller falsk (kort)

Sandt	Falsk
Sandt	Falsk
Sandt	Falsk
Sandt	Falsk
Sandt	Falsk

3b: Sandt eller falsk - spørgsmål

- 1) Grunden til at man bevarede menneskekroppen var, at man ikke troede på Gud **(F)** Tværtimod. Det var faktisk deres religion der gjorde, at de mumificerede mennesker.
 - 2) Man startede med at tage alle indvoldene og organerne, undtaget hjertet, ud af den døde menneskekrop **(S)**
 - 3) Hjernen blev først hakket i småstykker og derefter trukket ud gennem næse **(S)**
 - 4) Efter kroppen var blevet sækket i natron blev det helt indtørret på ca. 2 uger **(F)**. Det tog ca. 40 dage.
 - 5) Efter kroppen er blevet tørret, skal den lige vaskes **(F)** nej men man smører den ind i velduftende olier.
 - 6) Inde mellem lagene af bandage ligger der amuletter, som skal beskytte den døde **(S)**
 - 7) Indvoldene og organerne blev smidt ud **(F)** Nej, enten blev de lagt tilbage i kroppen eller også lagde man dem i nogle krukker.
 - 8) Alle egyptere blev mumificeret på den måde, hvor man tager indvoldene ud og pakker bandager udenom **(F)** Det var kun de rige. De andre blev dog mumificeret på helt naturligvis, når de blev begravet i det varme ørkensand.
 - 9) Egypterne mente, at sjælen havde brug for kroppen til at blive ladet op i **(S)**
 - 10) En sjæl, der ikke kunne blive ladet op af kroppen blev til spøgelser **(S)**
 - 11) Man mente at Ushabtifigurerne kunne blive levende og være en slags tjenere for den døde **(S)**
 - 12) De magiske sætninger i gravkamrene og på kisterne kunne bringe den døde tilbage til de levende **(F)** Nej, men de kunne hjælpe den afdøde, hvis han/hun skulle få brug for noget magi.
 - 13) Hjertet skulle bruges i dødsriget til at blive vejret op mod en lille sten? **(F)** Nej, det var mod en fjer.
 - 14) for at komme ind i dødsriget var det nødvendigt at man løj og snød **(S)**
-

Bilag 4: Billeder

Pyramiderne i Giza

By Menna Mekky - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=40244780>

Kongernes dal i Luxor

By Fotograf/Photographer: Peter J. Bubenik (1995), CC BY-SA 2.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=137169>

Dansk gravhøj (anvendt fra bronzealderen til slutningen af vikingtiden)

By Ofml - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=15080841>

Begravelse i moderne dansk folkekirke

By Wolfmann - Own work, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=43838078>

Kremering

Begravelsesritual I før-historisk tid

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Little world%2C Aichi prefecture - Main exhibition hall - Diorama - Living of Neanderthals.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/16/Little_world%2C_Aichi_prefecture_-_Main_exhibition_hall_-_Diorama_-_Living_of_Neanderthals.jpg)

Balsamering I USA

By Emilio Labrador from Davie (South Florida), USA - Tragic Death, CC BY 2.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=6457651>

Ligbrænding I Tibet

By Basile Morin - Own work, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=66999486>

Himmelfærd/himmelbegravelse

By BabelStone - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=40584348>

Bilag 5: Begravelsesritualer og religion

Når mennesker dør, skal de begraves på en eller anden måde. Der er mange måder at gøre det på, og nogle af dem virker måske underlige for os i Danmark, for vi er vant til, at folk enten bliver begravet i jorden eller kremeret. Men i andre dele af verden og igennem historien, er begravelser blevet gjort meget forskelligt. Hvorfor og hvordan man begraver afhænger både af nogle praktiske forhold og nogle religiøse årsager. Ved at se på forskellige begravelsesritualer, kan vi altså få svar på mange ting: Hvilke tanker har man om livet og livet efter døden? Hvor i verden bor disse mennesker? Hvilken betydning har begravelsen for de efterladte?

Jordfæstelse

Inden for jødedom, kristendom og islam er jordfæstelse den traditionelle måde at begrave på. Det betyder, man begraver den døde under jorden. I alle tre religioner gør man det pga. forestillingen om dommedag. Tanken er, at på dommedag skal alle mennesker, der nogensinde har levet på jorden vurderes af en almægtig Gud, om de er gode nok til at komme i paradys. Måske kender du den kristne trosbekendelse, hvor man blandt andet siger, at den korsfæstede Jesus døde og genopstod og nu er "siddende ved Gud Fader, den almægtiges højre hånd, hvorfra han skal komme og dømme levende og døde". Derfor er det vigtigt at man begraver folk, så de ikke helt forsvinder.

Jødedom

Inden for jødedom er det bedst, hvis man kan blive begravet i det hellige land (Israel), men da alle jøder ikke kan blive det, plejer man at fremskaffe jord derfra, som man lægger under den dødes hoved i kisten. Jøder tror, at sjælen og kroppen hænger sammen, og derfor er det rigtig vigtigt, at kroppen bevares. Derfor bliver et jødisk gravsted aldrig slettet. På billedet til højre kan du se et billede fra den jødiske kirkegård i Prag. Den er en af de mest kendte jødiske kirkegårde i Europa. Den ligger i det tidligere jødiske kvarter, Josefov, og blev grundlagt i det 15. århundrede. Kirkegården ligger på et meget lille areal, men på trods af det, indeholder den mere end 12.000 gravsten. Det kan man bare ikke se, for de ligger i lag oven på hinanden, fordi jøderne aldrig sletter eller fjerner et gravsted.

Kristendom og jordfæstelse

Kristendomme er udsprunget fra jødedom, og har derfor også jordfæstelse som begravelsesritual. Kristne mennesker bliver dog begravet, så deres ben peger mod øst. Det gør de, fordi man tror på, at Jesus en dag

vil stå op sammen med solen, der står op i øst og så vil han vække de døde. På den måde kan man sige, at de døde ligger og venter på ham og er klar til at se ham, når de rejser sig fra deres grav. At mennesker skal genopstå er ret tydeligt i de ting som præsten siger under en begravelse, nemlig: *Af jord er du kommet. Til jord skal du blive. Af jorden skal du igen opstå.*

Kristendom og kremering

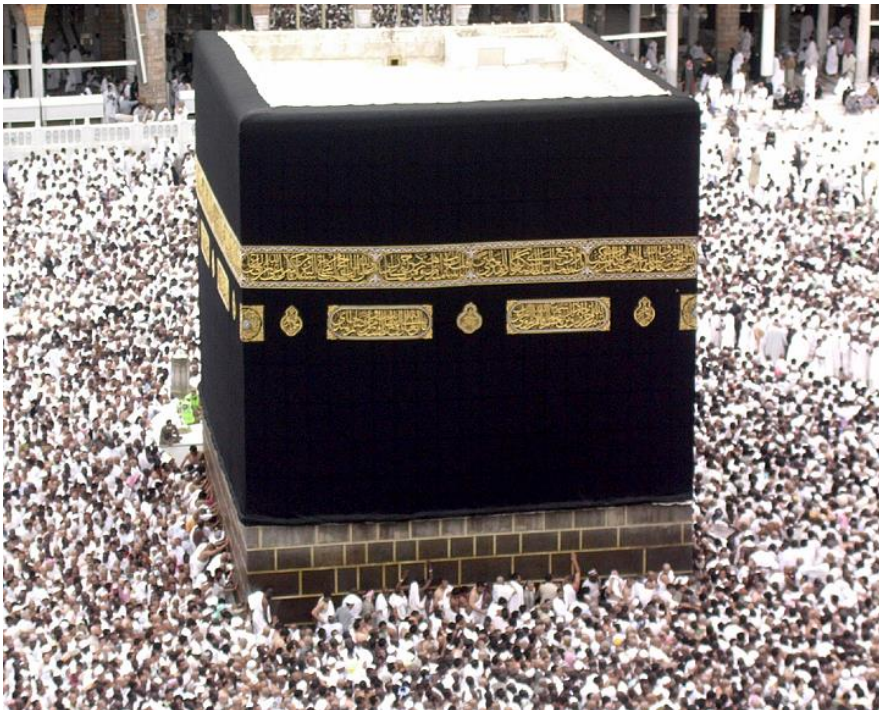
Flere kristne mennesker bliver i dag kremeret. Det vil sige, at den afdøde bliver brændt og så lægger man asken i en lille krukke, der hedder en urne, som så bliver begravet i jorden. Det var først omkring 1850, at dette blev indført og det udføres kun i den protestantiske kirke, som de fleste danskere er medlem af. I den anden store kristne kirke, den katolske kirke, er ligbrænding stadig forbudt. Her kan du se et billede af en gravplads, hvor en person er blevet kremeret. Under stenen har man nedsat urnen med asken fra den afdøde

Islam

Også islam udspringer fra jødedommen og ligner derfor både den jødiske og kristne begravelse. Men i islam begraver man mennesker, så deres ansigt peger mod Mekka. Det er profeten Muhammeds fødeby og her står også den store hellige Kaba (se billedet herunder), som er en stor sort firekantet bygning.

Også i islam tror man på dommedag og på, at vi skal rejse os fra vores grav og dømmes af Gud (Allah). Men i islam tror man, at det foregår ved, at der er to engle, der laver regnskabet for Gud: Den ene engel lægger

alle ens gode gerninger i en vægtskål. Den anden engel lægger alle ens onde gerninger i anden vægtskål, og hvis den skål med gode gerninger vejer mest, så kan man komme i paradys. Måske ved du, at muslimer beder 5 gange om dagen? Når de gør det, har de altid retning mod Mekka og Kabaen. Ligesom i kristendommen, vil man til en muslimsk begravelse også ofte citere fra den hellige bog, som hos muslimerne hedder koranen.

Her står der skrevet: *Fra denne jord skabte Vi Jer, og til den skal I vende tilbage, og Vi skal frembringe Jer af den endnu en*

gang. Herunder kan du se billeder fra en muslimsk kirkegård

Ligbrænding og reinkarnation i hinduismen

Andre religioner som fx hinduisme tror ikke på dommedag, men på reinkarnation. Det betyder at de tror, at sjælen rejser videre til en ny krop, og at man altså opstår som sjæl i en ny krop. Derfor er ligbrænding vigtigt inden for hinduisme fordi det gør, at sjælen bliver befriet for kroppen. Hinduer betragter kroppen et hylster eller et hus, som sjælen har boet i. En af de store fordele ved dette begravelsesritual er, at man hurtigt kommer af med liget og ikke skal bruge plads på kirkegårde. Desuden er jorden meget sandet og tør i de områder af verden, hvor hinduismen er opstået og derfor ikke rigtig god til at begrave mennesker i. I modsætning til den kremering vi kender i Danmark, så bliver hinduer brændt på et åbent bål. - Enten et bål, der er placeret på jorden eller på en slags tømmerflåde. På den måde fordeles asken efterfølgende helt automatisk med vinden eller med vandet.

Buddhisme

Buddhisme er opstået fra hinduisme, og derfor har de to religioner også mange lighedspunkter. Blandt andet deres forestilling om livet, reinkarnation og begravelsesritualer. Derfor er ligbrænding også meget naturligt, men de har også såkaldte himmelbegravelser, der praktiseres i Tibet. Her gør man det, at man parterer den afdøde. Det vil sige, at man skærer den døde ud i mindre stykker og så lægger man delene ud på klipperne. Så kommer de vilde fugle og dyr og spiser det. Når man visse steder vælger denne løsning så handler det om, at der fx i Tibet ikke er mange træer, og derfor ikke de store muligheder for at få adgang til brænde til at kunne lave et stort bål. Men uanset om man brænder eller laver himmelbegravelser, så fortæller hinduismen og buddhismens begravelsesritualer os noget om, at de synes kroppen er værdiløs i det øjeblik, mennesket er død.

Andre begravelsesritauer

Andamanerne er et naturfolk, der kommer fra Det indiske ocean. Her blev den afdøde placeret siddende i hugstilling med ansigtet vendt mod øst. Herefter havde man en sørgeperiode. Den periode varede til kødet på kroppen var så rådnet, at det havde løsnet sig fra knoglerne og var væk. Så tog man knoglerne og malede dem og brugte dem til pynt i huset, eller som smykker eller gav dem væk som gaver. De troede nemlig, at knoglerne var magiske.

Også i Europa i middelalderen brugte man knogler fra afdøde til at lave beskyttende amuletter. Inden for visse grene af Buddhismen ses også, at man bruger kraniet til andre rituelle begivenheder.

Bilag 6 Kort over verdens religioner

